

RAC-002-001603 Seat No. _____

B. Com. (Sem. VI) (CBCS) Examination

March - 2019

Management Accounting - II

(Old Course)

Faculty Code: 002

Subject Code: 001603

Time: $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks: 70

સ્વના : (1) દરેક પ્રશ્નના ગુણ જમણી બાજુ દર્શાવેલ છે.

(2) જવાબના ભાગરૂપે જરૂરીં ગણતરી કરવાની છે.

શ્રેયા લિ.ના નીચે આપેલા પાકા - સરવૈયા ઉપરથી રોકડ પ્રવાહ પત્રક તૈયાર 20 કરો :

જવાબદારી	2018	2019	મિલકતો	2018	2019
	(3.)	(3.)		(3.)	(ş.)
શૅર મૂડી	3,00,000	4,00,000	પાઘડી	1,15,000	90,000
પ્રેકરન્સ શૅર મૂડી	1,50,000	1,00,000	જમીન-મકાન	2,00,000	1,70,000
સા. અનામત	40,000	70,000	યંત્રો	80,000	2,00,000
નફા-નુકસાન ખાતું	30,000	48,000	સ્ટૉક	77,000	1,09,000
લેણદારો	55,000	83,000	દેવાદારો	1,60,000	2,00,000
દેવીહૂંડી	20,000	16,000	લેણીહૂંડી	20,000	30,000
કરવેરાની જોગવાઈ	40,000	50,000	રોકડ	15,000	10,000
સૂચિત ડિવિડન્ડ	42,000	50,000	બેંક	10,000	8,000
	6,77,000	8,17,000		6,77,000	8,17,000

વધારાની માહિતી :

- (1) 2019ના વર્ષ દરમ્યાન યંત્રો અને જમીન મકાન પર અનુક્રમે રૂ. 10,000 અને રૂ. 20,000 ઘસારો માંડી વાળવામાં આવ્યો છે.
- (2) વચગાળાનું ડિવિડન્ડ રૂ. 20,000 ચુકવાયું છે.
- (3) રૂ. 35,000 કરવેરાના ચુકવાયા છે.

અથવા

1 તા. 31-3-2018, તા. 31-3-2019ના રોજ રામ લિ. કંપનીના પાકા-સરવૈયાં **20** અને અન્ય માહિતી ઉપરથી રોકડ પ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો :

જવાબદારીઓ	31-3-18	31-3-19	મિલકત - લેણા	31-3-18	31-3-19
ઈક્વિટી શૅર દરેક			પાઘડી	10,000	20,000
રૂ. 10નો	16,00,000	12,00,000	સાંચા - યંત્રો	10,00,000	8,00,000
10% રિડિ. પ્રેફરન્સ			જમીન - મકાન	9,00,000	11,00,000
શૅર રૂ.10 નો રૂ. 8			ફર્નિ ચ ૨	2,20,000	1,90,000
મંગાવેલ	_	8,00,000	સ્ટૉક	3,50,000	3,00,000
શૅર પ્રીમિયમ	_	20,000	દેવાદારો	7,30,000	10,00,000
મૂડી અનામત	50,000	_	રોકડ / બેન્ક	2,20,000	3,10,000
8% ડિબેન્ચર્સ	1,40,000	2,00,000	અગાઉથી ચૂકવેલ ખર્ચા	30,000	25,000
મૂડી પરત અના.	6,00,000	_	લેણીહૂંડી	60,000	35,000
સામાન્ય અના.	4,00,000	9,00,000	ડિબેન્ચર વટાવ	30,000	50,000
નફા-નુકસાન ખાતું	5,00,000	4,00,000			
ક. જો.	40,000	30,000			
લેણદારો	60,000	1,50,000			
દેવીહૂંડી	50,000	20,000			
પ્રો. કં ડ	1,00,000	90,000			
સૂચિત ડિવિડન્ડ	10,000	20,000			
	35,50,000	38,30,000		35,50,000	38,30,000

વધારાની માહિતી :

- (1) તા. 30-6-2018ના રોજ ઈક્વિટી શૅર પર 20% લેખે ડિવિડન્ડ જાહેર કર્યું.
- (2) કંપનીએ તા. 30-6-2018ના રોજ પ્રેફરન્સ શૅર હોલ્ડર્સને 5% પ્રીમિયમથી શૅર પરત કર્યા. કંપની ધારાની જોગવાઈઓ મુજબ ચુકવણી કરવામાં આવી. (કલમ 80 મુજબ)
- (3) સાંચા-યંત્રો પર રૂ. 1,50,000 ઘસારાની જોગવાઈ કરી હતી. વર્ષ દરમ્યાન રૂ. 50,000 ચોપડે કિંમતનો પ્લાન્ટ રૂ. 10,000 ખોટથી વેચાણ કર્યો.
- (4) જમીનનો એક ટુકડો વેચાણ કરવામાં આવેલ હતો અને નફો મુડી અનામત ખાતે લઈ જવામાં આવ્યો હતો.
- (5) 30% ડિબેન્ચર્સ રૂ. 110ના ભાવે પરત કર્યા હતા.
- (6) ગઈ સાલના કરવેરા રૂ. 28,000 ચુકવ્યા.બધી જ જરૂરી ગણતરીઓ તમારા જવાબના ભાગરૂપે દર્શાવવાની છે.
- 2 પ્રિયા લિમિટેડની નીચે આપેલ માહિતી પરથી 31-12-2018ના રોજ પૂરા થતા 20 ત્રણ માસ માટેનું રોકડ બજેટ તૈયાર કરો :

(1)	માસ	માલ સામગ્રી	મજૂરી	પરોક્ષ ખર્ચ	વેચાણ
		(¿.)	(ફ.)	(ફ.)	(٤.)
	ઓગષ્ટ	48,000	15,000	8,500	70,000
	સપ્ટેમ્બર	45,000	15,000	9,500	75,000
	ઑકટોબર	46,000	16,000	10,000	80,000
	નવેમ્બર	50,000	18,000	11,000	85,000
	ડિસેમ્બર	52,000	20,000	11,500	90,000

- (2) કુલ વેચાણના 10% વેચાણ રોકડ વેચાણ છે.
- (3) ઉધાર વેચાણની 50% વસૂલાત પછીના મહિનામાં અને બાકિના 50% વસૂલાત પછીના બીજા મહિનામા થાય છે.

3

(4) લેણદારોને ચુકવણી :

માલસામગ્રી 2 માસ મજૂરી 1/4 માસ પરોક્ષ ખર્ચ 1/2 માસ RAC-002-001603]

[Contd....

- (5) સપ્ટેમ્બર, 2018 રોજના એક યંત્ર રૂ. 4,80,000નું ખરીદવામાં આવેલ હતું. જેની લોનના રૂ. 10,000નો પ્રથમ હપ્તો ઓક્ટોબર 2018થી ચુકવવામાં આવે છે.
- (6) પ્રેકરન્સ શૅર મૂડી રૂ. 5,00,000 પર 10% લેખે ડિવિડન્ડ ડિસેમ્બર 2018માં ચૂકવેલ છે.
- (7) મોટરકાર વેચાણના રૂ. 45,000 ડિસેમ્બર, 2018 માં મળશે.
- (8) રોકાણના વ્યાજના રૂ. 5,000 ડિસેમ્બર, 2018 માં મળશે.
- (9) કરવેરાના રૂ. 10,000 ડિસેમ્બર, 2018 માં ચુકવવા પડશે.
- (10) તા. 1-1-2018ની રોકડ અને બેંક સિલક રૂ. 21,500 અંદાજિત છે.

અથવા

2 હેત્વી લિ.ની નીચે આપેલ માહિતી પરથી 31 જુલાઈ, 2018ના રોજ પૂરા થતા **20** ચાર માસનું રોકડ અંદાજપત્ર તૈયાર કરશો :

1લી	એપ્રિલ	2018न।	રોજ	રોકડ	સિલક	3.	25,000	હતી
T		2010 11	~	~~~	C 40 -0-	~ .	-0,000	U\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\

વર્ષ 2018 માસ	કુલ વેચાણ	કુલ ખરીદી	મજૂરી	કારખાના ખર્ચ	ઑફિસ ખર્ચ
	(ફ.)	(3.)	(3.)	(3.)	(ξ.)
	3,00,000	1,50,000	60,000	50,000	25,000
માર્ચ	3,50,000	2,00,000	75,000	40,000	40,000
એપ્રિલ	4,00,000	2,50,000	1,00,000	40,000	50,000
મે	4,50,000	3,00,000	1,10,000	45,000	50,000
જૂન	5,00,000	3,00,000	1,12,500	60,000	40,000
જૂલાઈ	5,50,000	3,25,000	1,25,000	45,000	55,000

- (1) કુલ વેચાણમાં 40% રોકડ વેચાણ અને 60% ઉધાર વેચાણ ધારો.
- (2) કુલ ખરીદીમાં 25% રોકડ ખરીદી અને 75% ઉધાર ખરીદી ધારો.
- (3) ઉધાર વેચાણના 40% નાણાં બીજા મહિને વસૂલ થાય છે. બાકીના ત્યાર પછીના ત્રીજા મહિનામાં મળે છે.
- (4) કારખાના ખર્ચમા દર મહિને રૂ. 10,000 ઘસારાનો સમાવેશ થાય છે.

- (5) લેણદારોને બે માસ બાદ ચૂકવાય છે.
- (6) મજૂરીનો ચુકવણીનો ગાળો 1/2 માસ, કારખાના ખર્ચનો 1 માસ અને ઑફિસ ખર્ચની ચુકવણી ગાળો 1/2 માસ છે.
- (7) જૂલાઈ, 2018 માં હપતાના રૂ. 30,000 ચૂકવવાના છે.
- (8) જુન, 2018 માં ભાડાની આવક રૂ. 20,000 મળવાની છે.

3	મનન લિ. ના તા. 31-3-2018ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે નીચેના આંકડા પ્રાપ્ત થાય છે ઃ	15
	સ્થિર ખર્ચા :	
	ભાડુ અને કરવેરા75,000	
	ઘસારો 1,00,000	
	વહીવટી ખર્ચ	
	અન્ય સ્થિર ખર્ચ	
	અર્ધચલિત ખર્ચા : (50% ઉત્પાદન શક્તિએ)	
	પરોક્ષ માલસામગ્રી	
	પરોક્ષ મજૂરી 80,000	
	સમારકામ અને નિભાવખર્ચ	
	વેચાણ વિતરણ ખર્ચ	
	ચલિત ખર્ચ : (50% ઉત્પાદન શક્તિએ)	
	પ્રત્યક્ષ માલસામગ્રી	
	પ્રત્યક્ષ મજૂરી	
	પ્રત્યક્ષ ખર્ચા	
	પેકિંગ ખર્ચ	

5

[Contd....

RAC-002-001603]

વધારાની માહિતી :

- (1) સ્થિર ખર્ચા 100% સપાટી સુધી સ્થિર રહેશે, પરંતુ 100% થી વધુ ઉત્પાદન ક્ષમતાએ તેમા 30% વધારો થશે.
- (2) 50% ઉત્પાદન ક્ષમતાએ 8,000 એકમોનું ઉત્પાદન થાય છે.
- (3) અર્ધચિલત ખર્ચા 40% થી 60% ક્ષમતા સુધી એક સરખા રહે છે. 60% થી 80% ઉત્પાદન ક્ષમતાએ તેમા 10% વધારો થાય છે. 80% થી 100% ઉત્પાદન ક્ષમતાએ તેમા 20% વધારો થાય છે. જ્યારે ઉત્પાદન ક્ષમતા 100% થી વધે ત્યારે તેમા 25% વધારો થાય છે.
- (4) ચલિત ખર્ચમા નીચે મુજબ ફેરફાર થાય છે:
 - (1) પ્રત્યક્ષ માલસામગ્રી 80% ક્ષમતા સુધી એકમ દીઠ સ્થિર રહેશે. 80% થી વધુ ઉત્પાદન ક્ષમતાએ તેમા એકમદીઠ 10% ઘટાડો થશે.
 - (2) પ્રત્યક્ષ મજૂરી 80% ક્ષમતા સુધી એકમ દીઠ સ્થિર રહેશે, જ્યારે 80% થી વધુ ઉત્પાદન ક્ષમતાએ એકમદીઠ 5% ઘટશે.
- (3) બાકીના ચલિત ખર્ચા એકમદીઠ વણબદલાયેલા રહેશે. ઉપરની વિગતોના આધારે 50%, 75%, 100% અને 125% સપાટીએ પરિવર્તનશીલ બજેટ તૈયાર કરો.

વેચાણ કિંમત 80% ક્ષમતા સુધી એકમદીઠ રૂ. 200 અને 80% થી વધુ ક્ષમતાએ એકમદીઠ રૂ. 180 મળી શકે તેમ હોય તો દરેક સપાટીએ નફો અથવા ખોટ શોધો.

અથવા

15

3 માહિ લિમિટેડ નીચે પ્રમાણે માહિતી આપે છે :

			ઉત્પાદન ક્ષમતા			
	વિગત		60% (ą.)	100% (3.)		
(1)	વેચાણ પરોક્ષ ખર્ચા		18,000	24,000		
(2)	વહિવટી પરોક્ષ ખર્ચા		30,000	42,000		
(3)	વીમો		18,000	18,000		
(4)	ઘસારો		30,000	30,000		
(5)	ભાડું		36,000	36,000		
RAC-002-	001603]	6		[Contd		

(6)	બળતણ	11,250	17,250
(7)	મરામત અને નિભાવ	19,500	28,500
(8)	પરોક્ષ મજુરી	9,000	15,000
(9)	પ્રત્યક્ષ મજુરી	18,000	30,000
(10)	પ્રત્યક્ષ માલસામાન	27,000	45,000

100% શક્તિએ કુલ ઉત્પાદન 5,000 એકમોનું છે. 70% અને 90% શક્તિ માટે પરિવર્તનશીલ અંદાજપત્ર તૈયાર કરો.

4 વિકાસ લિ. રૂ. 2,00,000ના એક પ્રોજેક્ટમાં રોકાણ કરવા વિચારે છે. 15 વાર્ષિક આવકની ધારણા ઘસારા પછી પણ કરવેરા પહેલા નીચે મુજબ છે:

વર્ષ	1 2		3	4	5
વાર્ષિક આવક રૂ.	1,00,000	1,00,000	80,000	80,000	40,000

ઘસારો મુળ કિંમત પર 20% ગણવાનો છે. કરવેરા ચોખ્ખી આવકના 50% ગણવાના છે.

નીચેની પદ્ધતિઓ ધ્યાનમાં લઈ પ્રોજેક્ટનું મૂલ્યાંકન કરો :

- (1) પરત આપ પદ્ધતિ
- (2) સરેરાશ રોકાણ વળતર દરની પદ્ધતિ.
- (3) વટાવેલ રોકડ પ્રવાહ પદ્ધતિ જેમા મૂડી પડતરનો દર 10% ગણવો.
- રૂ. 1નું વર્તમાન મૂલ્ય 10%ના વટાવ પરિબળે પ્રથમ પાંચ વર્ષ માટે અનુક્રમે નીચે મુજબ છે.

0.909, 0.829, 0.751, 0.683 and 0.621

અથવા

4 (અ) અહેવાલ પ્રેષણના સામાન્ય સિદ્ધાંતો સમજાવો.

15

(બ) અંદાજપત્ર અંકુશ એટલે શું ? તેના ફાયદા જણાવો.

ENGLISH VERSION

Instructions: (1) Marks of each question are shown on the right side.

- (2) Necessary calculations should be done as a part of the answer.
- Prepare the cash flow statement from the following 20 Balance Sheet of Shreya Ltd.

Liabilities	2018	2019	Assets	2018	2019
	Rs.	Rs.		Rs.	Rs.
Share Capital	3,00,000	4,00,000	Goodwill	1,15,000	90,000
Pref. Sh.			Land		
Capital	1,50,000	1,00,000	Building	2,00,000	1,70,000
Gen. Reserve	40,000	70,000	Machinery	80,000	2,00,000
P&L Account	30,000	48,000	Debtors	1,60,000	2,00,000
Creditors	55,000	83,000	Stock	77,000	1,09,000
Bills Payable	20,000	16,000	Bills		
Provision for			receivable	20,000	30,000
taxation	40,000	50,000	Cash	15,000	10,000
Proposed			Bank	10,000	8,000
Dividend	42,000	50,000			
	6,77,000	8,17,000		6,77,000	8,17,000

Additional Information:

(1) Depreciation written off during the year 2019 on Machinery is Rs. 10,000 and on Land Building Rs. 20,000.

- (2) Rs. 20,000 paid as interim dividend.
- (3) Taxation paid Rs. 35,000.

OR

1 From the following Balance Sheet of Ram Ltd. as on 31-3-2018, 31-3-2019 and other information given below prepare Cash Flow Statement:

Liabilities	31-3-18	31-3-19	Assets	31-3-18	31-3-19
Equity shares of			Goodwill		20,000
Rs. 10 each	16,00,000	12,00,000	Plant and		
10% Redeemable			Machinery	10,00,000	8,00,000
Pref. shares of			Land and		
Rs.10 each out			Building	9,00,000	11,00,000
of Rs. 8 paid up	_	8,00,000	Furniture	2,20,000	1,90,000
Sh. premium	_	20,000	Stock	3,50,000	3,00,000
Capital Res.	50,000	_	Debtors	7,30,000	10,00,000
8% Debentures	1,40,000	2,00,000	Cash and bank	2,20,000	3,10,000
Cap. Red. Res.	6,00,000	_	Prepaid expenses	30,000	25,000
General Res.	4,00,000	9,00,000	Bills rec.	60,000	35,000
P&L A/c.	5,00,000	4,00,000	Dis. on deb.	30,000	50,000
Taxation					
provision	40,000	30,000			
Creditors	60,000	1,50,000			
Bills Payable	50,000	20,000			
Provident Fund	1,00,000	90,000			
Proposed					
Dividend	10,000	20,000			
	35,50,000	38,30,000		35,50,000	38,30,000

Additional Information:

(1) The company declared a dividend of 20% on equity shares on 30-6-18.

- (2) The company issued notice to preference share holders for redemption at a premium of 5% on 30-6-18. The amount paid as per Company Act Sec. no. 80.
- (3) Rs. 1,50,000 were provided for depreciation on plant and machinery during the year. One plant of Rs. 50,000 was sold at a loss of Rs. 10.000.
- (4) A piece of land has been sold out and profit transferred to capital reserve.
- (5) 30% debentures were redeemed at Rs. 110.
- (6) Taxes of Rs. 28,000 have been paid during the year. All your calculations necessary are to be shown as a part of your answer.
- 2 From the information given below of Priya Ltd. prepare 20 a cash budget for the three months ending on 31-12-2018:

(1)	Month	Materials	Wages	Overheads	Sales
		Rs.	Rs.	Rs.	Rs.
	August	48,000	15,000	8,500	70,000
	September	45,000	15,000	9,500	75,000
	October	46,000	16,000	10,000	80,000
	November	50,000	18,000	11,000	85,000
	December	52,000	20,000	11,500	90,000

- (2) Out of total sales, 10% is cash sales.
- (3) 50% of the credit sales are collected next month and the remaining in the following month.
- (4) Payments to creditors:

Materials 2 months

Wages 1/4 month

Overheads 1/2 month

- (5) One machine was installed in September, 2018 at a cost of Rs. 4,80,000. The monthly instalment of Rs. 10,000 is payable from October, 2018.
- (6) Dividend @ 10% on Rs. 5,00,000 preference share capital was paid in December 2018.
- (7) Advance to be received for sale of motorcar Rs. 45,000 in December 2018.
- (8) Interest on investments amounting to Rs. 5000 are to be received in December, 2018.
- (9) Income tax to be paid in December, 2018 is Rs. 10,000.
- (10) Cash and Bank balance on 1st January 2018 is expected to be Rs. 21,500.

OR.

2 From the following information of Hetvi Ltd. prepare cash 20 budget for four months upto 31st July, 2018:

Cash and Bank Balance as on 1st April, 2018 was Rs. 25,000.

Year 2018 Months	Total Sales	Total Purchases	Wages	Factory Expenses	Office Expenses
	Rs.	Rs.	Rs.	Rs.	Rs.
February	3,00,000	1,50,000	60,000	50,000	25,000
March	3,50,000	2,00,000	75,000	40,000	40,000
April	4,00,000	2,50,000	1,00,000	40,000	50,000
May	4,50,000	3,00,000	1,10,000	45,000	50,000
June	5,00,000	3,00,000	1,12,500	60,000	40,000
July	5,50,000	3,25,000	1,25,000	45,000	55,000

- (1) Assume : 40% of total sales are cash sales and 60% are credit sales.
- (2) Assume: 25% of total purchases are cash purchases and 75% are credit purchases.

- (3) 40% of credit sales are realized in the next month and remaining in third month.
- (4) The depreciation of each month Rs. 10,000 is included in Factory expenses.
- (5) The creditors are to be paid after two months.
- (6) The payment period of wages 1/2 month, factory expenses1 month Office expenses 1/2 month.
- (7) The instalment of Rs. 30,000 is due in month of July 2018.
- (8) An income of rent of Rs. 20,000 is due in the month of June 2018.

3	Following figures of Manan Ltd. are available for the	15
	year ending on 31-3-2018:	

Fixed Expenses : Rs	•		
Rent and Taxes75,000)		
Depreciation)		
Administrative Exp)		
Other Fixed expenses)		
Semi Variable Exp : (at 50% production capacity)			
Indirect Material)		
Indirect Labour)		
Maintenance and Repairs60,000)		
Selling and Distributing Exp 40,000)		
Variable Expenses : (at 50% production capacity)			
Direct Material)		
Direct Labour)		
Direct expenses)		
Packing charges)		

Additional Information:

- (1) Fixed expenses will remain fixed upto 100% level. There will be an increase in fixed expenses by 30%, if production capacity exceeds 100%.
- (2) At 50% production capacity, 8,000 units are manufactured.
- (3) Semi Variable expenses remain constant between 40% to 60% production capacity. It is increased by 10% if production capacity is between 60% to 80% and increase by 20% if production capacity is 80% to 100%.

 Semi variable expenses increase by 25% if production is more than 100%.
- (4) Variable expenses variable as under:
 - (1) Upto 80% level, direct material per unit will remain constant, but if production level exceeds 80%, then there will be decrease by 10% per unit.
 - (2) Upto 80% level, direct labour per unit will remain unchanged but will decrease by 5%, if production exceeds 80% capacity.
 - (3) Other variable expense will remain unchanged per unit.

From above particulars, prepare flexible budget for 50%, 75%, 100% and 125% production levels.

Find out profit or loss at each level, if selling price per unit can be obtained Rs. 200 upto 80% level and Rs. 180.00 for more than 80% capacity.

OR

		Production	Capacity
	Particulars	60%	100%
		(Rs.)	(Rs.)
(1)	Selling indirect expenses	18,000	24,000
(2)	Adm. indirect expenses	30,000	42,000
(3)	Insurance	18,000	18,000
(4)	Depreciation	30,000	30,000
(5)	Rent	36,000	36,000
(6)	Fuel	11,250	17,250
(7)	Maintenance and Repairs	19,500	28,500
(8)	Indirect Labour	9,000	15,000
(9)	Direct Labour	18,000	30,000
(10)	Direct Material	27,000	45,000
At	100% capacity company can ma	nufacture 5,00	0 units.

At 100% capacity company can manufacture 5,000 units. Prepare flexible budget for 70% and 90% capacity.

4 Vikas Ltd. is considering to invest Rs. 2,00,000 in a project Estimate for annual earnings after depreciation but before tax is as under:

Year	1	2	3	4	5
Annual					
Earnings Rs.	1,00,000	1,00,000	80,000	80,000	40,000

Depreciation is to be calculated at 20% on original cost. Taxes are to be calculated at 50% of net income.

Evaluate the project according to the following methods:

- (1) Pay back method.
- (2) Rate of Return on average investment method.
- (3) Discounted cash flow method in which cost of capital is to be considered 10 percent.

Present value of Re. 1 at the discount rate of 10% for the first five years respectively are given below:

0.909, 0.829, 0.751, 0.683 and 0.621

OR

- 4 (a) Discuss the general principles of reporting.
 - (b) What is budgetary control? State its advantages.

RAC-002-001603]

15